

OFICIÁLNÍ ZÁVĚRY KONFERENCE ACSA „SOUČASNÁ ÚLOHA A POSTAVENÍ STUDENTŮ NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH 2007 –

PROČ (SE NECHAT) HODNOTIT ANEB KVALITU VYSOKÝCH ŠKOL MŮŽEME ZLEPŠOVAT SPOLEČNĚ“

1. DEN – 29. LISTOPADU 2007

Jak zefektivnit proces studentského hodnocení kvality na VŠ

Shodli jsme se, že **za svou kvalitu je primárně odpovědná každá VŠ sama. Je vždy třeba vytvořit systém a ten provozovat.** S tím též úzce souvisí nutnost profesionalizace členů týmů provádějících vnější i vnitřní hodnocení kvality. Souhlasíme s názorem expertů OECD, že ve vnějších hodnotících grémiích by měli být oproti současnému stavu významněji zastoupeni studenti. **Do hodnocení je nutné zapojit akademickou komunitu a neustále budovat důvěru mezi všemi aktéry hodnocení. Za jednu z vhodných cest, jak toho dosáhnout, považujeme studentské hodnocení kvality (dále SHK).**

Poctivě a efektivně prováděné SHK je přínosem jak pro studenty, tak pro pedagogy i vedení VŠ. **Variabilita požadavků studentů na obsah vzdělávání je tak obrovská, že se učitel nikdy nemůže zavděčit všem – vedení škol tedy musí předem jasně deklarovat cíle vzdělávání a právě naplňování těchto cílů pak také prostřednictvím SHK hodnotit (a podpořit tím proces zvyšování kvality).** Součástí cílů hodnocení by se mělo stát hledání postavení školy v prostředí ostatních vysokých škol, tak abychom si uvědomili své vlastní kompetence a našli svou vlastní jedinečnost.

Při přípravě a organizaci SHK musíme uvažovat o návaznosti jednotlivých procesů, nikoliv pouze o aktivitách vytržených z kontextu (např. jak zvýšit návratnost dotazníků?). **Máme proto za to, že je vhodné SHK připravovat, plánovat a realizovat prostřednictvím metod projektového řízení,** tak jak to navrhuje expertní tým projektu Systematizace procesu studentského hodnocení kvality na českých VŠ (projekt SHK).

S přípravou SHK pomocí metod projektového řízení a zároveň potřebou zapojení akademické komunity do hodnocení, souvisí **potřeba vytvořit pracovní tým, který se bude SHK systematicky věnovat.** Doporučujeme, aby v týmu byly zastoupeny nejen všechny významné zainteresované skupiny dané vysoké školy, ale také odborníci. Vyzdvihujeme zde především nutnost účasti sociologa.

Co se týče samotného sběru dat, shodli jsme se, že nejčastěji využívaný nástroj - dotazníkové šetření v celé studentské akademické obci (tzv. anketa) - přináší řadu stále se opakujících problémů. Doporučujeme proto všem iniciátorům a organizátorům SHK, aby tento systém slepě nepředjímal jako jediný možný způsob sběru dat a zamýšleli se již při plánování celého procesu nad dalšími možnými variantami. **Jako vhodný způsob zlepšení stávajícího způsobu sběru dat pomocí anket vnímáme jejich kombinaci s reprezentativními kvantitativními technikami či nástroji kvalitativního hodnocení. Měli bychom se soustředit na kvalitu sebraných dat, více, než na jejich kvantitu.**

Klíčovým momentem úspěšnosti SHK je motivace, a to nejen studentů, ale také pedagogů a v neposlední řadě vedení. Při hledání motivů či stimulů pro zvýšení jejich zapojení do SHK bychom měli brát v potaz skutečnost, že **každou skupinu motivuje něco zcela odlišného. Velký potenciál v této oblasti vnímáme především ve studentech 1. ročníků** – na ně je třeba se v motivaci speciálně zaměřovat. Snažme se v nich již od jejich příchodu na VŠ budovat pocit, že SHK je běžnou záležitostí a využitím práva vyjadřovat se k výuce a dalším záležitostem souvisejícím s životem studentů. **S touto filozofií souvisí také dobrovolnost SHK.** Buďme trpěliví a neustále informujme akademickou obec o vhodnosti a prospěšnosti SHK. Tímto způsobem můžeme postupně zvyšovat zájem všech zainteresovaných stran. Vždyť opakování je matka moudrosti.

Jako největší problém vnímáme práci s výsledky SHK. Aby SHK bylo přínosným procesem, musí být práce s výsledky a jejich implementace zahrnuta již v samotném plánování a přípravě SHK. I zde hraje velmi významnou roli vedení VŠ. Organizátoři – tým SHK – může napomoci k realizaci změn návrhem opatření v závěrečné zprávě SHK, kterou předá managementu jako podklad pro rozhodování. V této fázi považujeme za důležité upozornit, že **při hodnocení pedagogů je důležité, aby měli jednotliví učitelé čas výsledky zpracovat nejdříve sami pro sebe** – souvisí to opět s problematikou motivace, stejně tak, jako **nutnost jasné prezentace prováděných opatření napříč akademickou obcí, včetně malých změn.**

Oceňujeme vznik konkrétní metodiky v rámci projektu SHK realizovaného Akademickým centrem studentských aktivit a považujeme za užitečnou její propagaci, včetně široké distribuce tištěné publikace mezi členy české akademické obce. Považujeme také za užitečné další zdokonalování navržené metodiky v rámci expertního týmu a především snahu o její implementaci na konkrétních vysokých školách či jejich pracovištích.

2. DEN – 30. LISTOPADU

Národní dotazníkové šetření studentů (Na6) – projekt ACSA

Doporučujeme, aby se zástupci MŠMT ČR sešli se zástupci ACSA a projednali další možné využití výsledků projektu Na6 pro zabezpečování kvality VŠ v rámci svých kompetencí. Je vhodné, aby výsledky mohly sloužit též jako podklad pro aktualizace dlouhodobého záměru MŠMT.

Považujeme za přínosné v budoucnu šetření opakovat, buď v obdobné formě pro možnost srovnání získaných dat, nebo šetření zaměřit na hlubší analýzu oblastí, které můžeme ze stávajících výsledků považovat v současné době za slabší. Náměty, co je třeba hlouběji analyzovat, iniciuje zejména MŠMT ČR.

Je třeba, aby s daty, která zástupci vysokých škol obdrželi, dále konkrétně pracovali.

Institucionalizace SHK

Z diskuse vyplynulo, že existuje několik důležitých stimulů pro provádění SHK. Direktivnějším z nich je požadavek na jeho zákonnou úpravu. Doporučujeme však v první řadě využít ty stimuly, které jsou již nyní na jednotlivých VŠ a fakultách k dispozici (např. zpětná vazba pro vedení, zájem studentů atp.). Za další možný důležitý stimul považujeme vytvoření zdravého konkurenčního prostředí mezi jednotlivými vysokými školami, které je bude přirozeně nutit ke zvyšování kvality. Požadavek na zákonnou úpravu provádění SHK doporučujeme dále diskutovat v široké akademické obci.

SHK by mělo být jedním, nikoliv jediným podílem studentské účasti na samosprávě vysokých škol.